

Lublin 30.05.2018 r.

*Prof. dr hab. Urszula Bobryk*

*Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie*

*Wydział Artystyczny*

*Instytut Muzyki*

### **RECENZJA**

***Recenzja pracy doktorskiej mgr. Jerzego Augustyńskiego sporządzona w związku z postępowaniem o nadanie stopnia doktora sztuki w dyscyplinie artystycznej Dyrygentura, wszczętym dnia 17 czerwca 2013 r. przez Radę Wydziału Sztuki Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (Uchwała nr 43/2012/13 Rady Wydziału Sztuki w sprawie wszczęcia przewodu doktorskiego)***

#### Zleceniodawca recenzji

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Wydział Sztuki, Instytut Muzyki, pismo z dnia 16 kwietnia 2018 r., nr WS-IM/5/2018.

#### Podstawa prawna

Ustawa z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. 2011 nr 84 poz. 455)

oraz

Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 22 września 2011 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodach doktorskich, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dz. U. 2011 nr 204 poz. 1200).

### OCENA PRACY DOKTORSKIEJ

Praca doktorska pana mgr. Jerzego Augustyńskiego, którego promotorem jest dr hab. Małgorzata Nowak z Instytutu Muzyki Wydziału Artystycznego UMCS w Lublinie to dzieło artystyczne w formie koncertu zarejestrowanego na płycie CD oraz rozprawy teoretycznej będącej opisem dzieła artystycznego, zatytułowanej „Znaczenie chóralnej muzyki sakralnej w aspekcie kształcenia wokalnego chórzysty”.

Prezentacja artystyczna została przedstawiona podczas publicznego koncertu, który miałam okazję wysłuchać 2 maja 2014 roku w Klasztorze Braci Mniejszych Kapucynów w Rozwadowie.

Wykonawcami koncertu byli:

- Chór Kameralny Miejskiego Domu Kultury w Stalowej Woli
- Chór Vox Coelestis z Rzeszowa
- Orkiestra Kameralna Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia im. Mieczysława Karłowicza w Mielcu.

Antyfonę „*Regina Coeli*” Joana Cererolsa z partią basso continuo realizowaną na organach rozpoczął się koncert muzyki sakralnej pod dyktando Jerzego Augustyńskiego. *Regina Coeli* „*Królowa Niebios*” – antyfona Maryjna kościoła rzymsko-katolickiego śpiewana jest zamiast modlitwy Anioł Pański w okresie Wielkanocy. Radosny charakter kompozycji został w pełni zachowany poprzez właściwe frazowanie, precyzję rytmiczną i lekkość dialogu pomiędzy dwoma chórami. Pewne uchybienia intonacyjne wystąpiły w opadających pasażach w partii sopranu na słowie „laetare”.

Kolejne utwory przedstawione na koncercie połączone były w jednorodną stylistyczną całość:

„*Spiritus sancti gratia*” – Melchiora Vulpiusa

„*Ave Maria*” – Thomasa Luisa de Victorii

„*Alleluja, chwalcie Pana*” – Wacława z Szamotuł

„*Szczęśliwi, którzy się Pańskim zakonem sprawują*” – Mikołaja Gomółki.

Powyższe kompozycje wykonane zostały z bardzo dobrą dykcją, wymową tekstu, właściwym akcentowaniem, z dobrą energetyką oraz poprawną intonacją. Dyrygent w skupieniu i z wielką dbałością o szczegóły zapisane w partyturze, realizował bardzo oszczędnym ruchem renesansowy styl i charakter utworów.

Kolejne dwa bloki wypełniły utwory kompozytorów współczesnych. Pierwsze z nich stanowiły trzy kompozycje twórców europejskich;

Zoltán Kodály – „*Veni Emmanuel*”

Maurice Duruflé – „*Ubi Caritas*”

Gianmartino Maria Durighello – „*Veni electa mea*”.

Drugi blok stanowiły utwory współczesnych kompozytorów polskich:

Tadeusz Paciorkiewicz – „*Ave Regina Caelorum*”

Stanisław Moryto – „*Ecce nunc benedicite Dominum*”

Andrzej Koszewski – „*Zdrowaś Królewno Wyborna*”.

Współczesne kompozycje wymagają doskonałej techniki wokalne oraz świadomości przekazu treści religijnych. Doktorant z pełną odpowiedzialnością i estetyką kompozytorską przedstawił współczesne utwory. Jednakże pewne zastrzeżenia budziło wykonanie dość prostego utworu A. Koszewskiego „*Zdrowaś Królewno Wyborna*”. Początek tematu w głosach męskich był zbyt skandowany, natomiast głosy żeńskie, szczególnie soprały zbyt jaskrawe i krzykliwe.

Na uwagę zasługuje natomiast utwór T. Paciorkiewicza „*Ave Regina Caelorum*”. Polifoniczny dialog pomiędzy głosami był zaśpiewany z wielką ekspresją oraz świadomością harmoniczną. Wyczuwalna była praca dyrygenta – dbałość o równy puls, panowanie nad dynamiką, dobra dykcja. Dyrygent bardzo swobodnie i czytelnym ruchem prowadził zespół, realizując

zamierzenie kompozytorów współczesnych. Należy podkreślić właściwy dobór repertuaru, interesujące kompozycje, stopień trudności utworów dostosowany do poziomu zespołu.

Na zakończenie koncertu usłyszeliśmy motet „*In Virtute Tua*” Grzegorza Gerwazego Gorczyckiego oparty na 21 Psalmie Dawidowym, utwór wokalnie-instrumentalny z basso continuo, wykorzystujący bogatą technikę imitacyjną, homofoniczną i koncertującą. Czynnikiem formotwórczym kompozycji jest wyraźny tekst psalmu, który chór wykonał z pełnym zrozumieniem treści literackich i właściwych akcentach słownych.

Dyrygent oszczędnym ruchem, jednocześnie zdecydowanym, uwypuklił i podkreślił liczne zmiany agogiczne i dynamiczne, brzmiące piano dobrze korespondowało naprzemiennie z forte.

Fragmenty polifoniczne były realizowane w sposób prawidłowy non legato, a przebieg szesnastkowy w szybkich tempach staccato, co nadało właściwy charakter kompozycji. Pewne zastrzeżenia kieruję do orkiestry kameralnej, która zbyt długimi smyczkami grała krótkie wartości rytmiczne.

Motet „*In Virtute Tua*” należy do najpopularniejszych zabytków polskiej muzyki barokowej, został przygotowany i poprowadzony przez Doktoranta pewnie i precyzyjnie, pozostawiając bardzo dobre wrażenie na słuchaczach.

#### Rozprawa teoretyczna – opis dzieła artystycznego

Część teoretyczna pracy doktorskiej zatytułowana „*Znaczenie chóralnej muzyki sakralnej w aspekcie kształcenia wokalnego chórzysty*” – będąca opisem dzieła artystycznego składa się z czterech rozdziałów:

- I – Rozwój chóralnej muzyki sakralnej na przestrzeni dziejów.
- II – Wybrane zagadnienia techniki wokalne.
- III – Analiza wybranych utworów muzyki sakralnej w aspekcie kształcenia wokalnego chórzysty.
- IV – Podsumowanie. Wnioski i postulaty dla praktyki chórmistrzowskiej.

W rozdziale pierwszym składającym się z 6 podrozdziałów, autor w sposób szczegółowy przedstawił okresy rozwoju muzyki sakralnej, poczynając od średniowiecznego chorału gregoriańskiego po muzykę XX wieku i współczesność, podkreślając, że muzyka sakralna tworzona przez kompozytorów na przestrzeni wieków posiada ogromne znaczenie w kształtowaniu wysokiej kultury muzycznej.

Rozdział drugi: „*Wybrane zagadnienia techniki wokalne*” składa się z 4 podrozdziałów opisujących zagadnienia związane z kształceniem wokalnym. Doktorant przedstawił budowę i funkcjonowanie narządu głosu oraz metody pracy nad emisją głosu.

Rozdział stanowiący zasadniczą część dysertacji zawiera analizę wybranych utworów w aspekcie kształcenia wokalnego chórzysty.

Doktorant w sposób bardzo szczegółowy przedstawił rys historyczno-semantyczny, analizę dzieła i problemy wykonawcze 13 utworów. Została przeprowadzona dogłębna analiza formalna poszczególnych kompozycji, życiorysy, a także zostały zasygnalizowane problemy wykonawcze oraz propozycje ćwiczeń dla ich rozwiązania w poszczególnych utworach. Na uwagę zasługują przedstawione problemy wykonawcze, odnoszące się do techniki wokalne, oraz opisane zostały ćwiczenia, jakie należało zastosować na etapie czytania i przygotowania kompozycji do wykonania.

Rozprawę wieńczy podsumowanie, wnioski i postulaty dla praktyki chórmistrzowskiej, uzasadnienie tezy postawionej w pracy oraz uwagi i refleksje Doktoranta na temat realizacji koncertu. Pracę zamykają bibliografia, opis rysunków, streszczenia w języku polskim i angielskim oraz aneksy.

Reasumując, rozprawa teoretyczna pt. „*Znaczenie chóralnej muzyki sakralnej w aspekcie kształcenia wokalnego chórzysty*” to obszerne opracowanie teoretyczne, będące opisem dzieła, w którym doktorant wykazał się ogólną wiedzą teoretyczną w dziedzinie sztuki muzycznej, a także umiejętnością prowadzenia samodzielnej pracy artystycznej. Przedstawiona dysertacja świadczy o opanowaniu podjętego tematu problematyki wykonawczej, a wiedza teoretyczna i praktyczna Doktoranta odpowiada naukowej dojrzałości.



**KONKLUZJA**

Biorąc pod uwagę poziom pracy doktorskiej, składający się z dzieła artystycznego i jego opisu, spełniającego jednocześnie wymagania ustawy art.13 ustawy z dnia 18.03.2011 roku, wnoszę o przyznanie Panu mgr. Jerzemu Augustyńskiemu stopnia doktora sztuki w dziedzinie sztuki muzyczne, w dyscyplinie artystycznej Dyrygentura.

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Andrzej Polony". The signature is written in a cursive style with a large initial 'A' and a long, sweeping tail.